

och beträffande vilken rimligtvis kan uppstå tvekan, huruvida densamma är av beskaffenhet att bära av Eders Kungl. Maj:t ensam bestämmas, vederbörlig framställning skall till riksdagen avlätas;

dels ock bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att fortfarande intill utgången av år 1917 besluta beträffande de till den *utrikes* posttrafiken hörande avgifter.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition har blivit av riksdagen bifallen, vilket riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva.

Stockholm den 27 juni 1914.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 17.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 27 juni 1914.

„ „ „ i andra kammaren den 27 juni 1914.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å kalciumnitrat (norgesalpeter).

(Bevillningsutskottets betänkande nr 4.)

Till Konungen.

I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att tullfrihet måtte införas för kalciumnitrat (norgesalpeter).

Kalciumnitrat, även kallad kalksalpeter eller norgesalpeter, kan liksom andra slag av salpeter användas dels i jordbruket såsom kvävegödselmedel och dels av industrien, t. ex. för tillverkning av dynamit

och röksvagt krut. Norgesalpeter har emellertid, i likhet med det närbesläktade ämnet chilesalpeter (natriumnitrat), huvudsaklig användning som gödselmedel. På sätt i motionen erinrats tullbehandlas norgesalpeter och chilesalpeter enligt skilda rubriker i tulltaxan. Norgesalpeter, som, innan nu gällande tulltaxa den 1 december 1911 trädde i kraft, var tullfri, hänföres numera till rubriken nr 1259 »kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda», med tull av 15 procent av värdet, under det att chilesalpeter enligt rubriken nr 1227 åtnjuter tullfrihet. För att råda bot för det missförhållande, som syns ligga i anmärkta omständighet, har i motionen föreslagits, att tullen å norgesalpeter måtte upphävas.

Den stora och världsmarknaden fullständigt dominerande artikeln på detta område är chilesalpeter. Världsförbrukningen därav torde uppgå för närvarande till över två miljoner ton för år. Då denna artikel med hänsyn till jordbrukets behov av gödselmedel är tullfri, torde det finnas föga fog för att ett gödselmedel, som tillverkas i ojämförligt mindre skala — de nuvarande norska verkens kapacitet lär motsvara en årlig produktion av omkring 80,000 ton — och därför i konkurrensavseende icke bör hava på långt när samma betyelse som chilesalpeter, skall draga en tull av 15 procent av varuvärdet. Det torde vidare kunna förutsättas, att ett upphävande av tullen skulle vara till gagn för vårt lands jordbruksnäring särskilt i det avseendet, att tillgång till ytterligare ett gödselmedel, som i allmänhet visat sig lika förmånligt som chilesalpeter, bör vara värdefull för jordbruket. Det har därför gällt att tillse, huruvida eljest skäl kunna anses tala för bibehållande av tullen å norgesalpeter.

Ur statsfinansiell synpunkt är denna tull utan betydelse, då dess tillvaro så gott som utestängt all import. Det har emellertid ifrågasatts, att tullen skulle kunna äga en viss betydelse såsom skydd för den kväveindustri, vilken för närvarande håller på att utvecklas i vårt land. Härom hava upplysningar inhämtats, och enligt vad av dessa framgått lär icke under förhandenvarande omständigheter något berättigat krav på sådant skydd kunna uppställas. Det är nämligen världsmarknadens pris å chilesalpeter, som, alldeles oavsett huruvida tull å norgesalpeter förefinnes eller icke, reglerar priset jämväl å den inhemska kväveindustriens produkter.

I betraktande av vad sålunda anförts, har riksdagen biträtt det i motionen framställda förslaget; bestämmelse om den sålunda beslutade

tullfriheten för norgesalpeter torde böra inflyta i tulltaxerubriken nr 1227, där chilesalpeter upptages såsom tullfri.

Riksdagen har alltså beslutat, att kalciumnitrat (norgesalpeter) skall vara tullfri och att till följd därav rubriken nr 1227 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

1227. Chilesalpeter (natriumnitrat); norgesalpeter (kalciumnitrat);
stassfurterkalisalter, ej särskilt nämnda, även raffinerade;
samt tomasfosfat och omalen s. k. tomasslagg *fria.*

Stockholm den 27 juni 1914.

Med undersåtlig vördnad.